

Hayvan Deneyleri
Merkezi Etik
Kurulu

DENEY HAYVANI KULLANIMI İSTATİSTİKLERİ İÇİN HAYVANLARI KORUMA BİLGİ SİSTEMİ (HAYBİS) KULLANIM REHBERİ & DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Sisteme Giriş

- Sisteme giriş yapabilmek için yetkilendirilmiş olmanız gerekmektedir.
- Sisteme bir HADYEK için birden fazla kişi yetkilendirilebilir, sorumlu veteriner hekim, sekreteryaya veya herhangi bir üye sisteme giriş yetkisi alabilir.
- Yetkilendirme talebi için yetkilendirilecek kişilerin TC Kimlik numarası, gün.ay.yıl olarak doğum tarihi, cep telefonu numarası ve mail adreslerini içerecek şekilde hadmek@milliparklar.gov.tr adresine başvuru yapılmalıdır.
- Yetkilendirme işleminin ardından <https://haybis.tarimorman.gov.tr/etikkurulugiris.aspx> bağlantısı kullanılarak TC kimlik no ve size verilen şifre ile sisteme giriş yapabilirsiniz.

2. İstatistik Verilerin Sisteme Girilmesi

- Sisteme giriş yapılmasının ardından “İstatistik Tabloları” sekmesinden ilgili alanlar doldurulur.
- **2019 yılından itibaren her yıl için Tablo 1’in doldurulması zorunludur** (eğer HADYEK daha ileri bir tarihte kuruldu ise, HADYEK’in çalışmalarına başladığı yıldan itibaren tablolar doldurulur).
- Diğer tablolar da mevcut veriler dahilinde mümkün olduğunca doldurulmalıdır.
- Bir önceki yıla dair istatistik veriler takip eden yılın Ocak ayı bitimine kadar sisteme girilir (örn. 2025 yılı deney hayvanı kullanımına dair verilerin girişi 2026 Ocak ayı içerisinde tamamlanır).
- İstatistikler girilirken dikkat edilecek başlıca hususlar:
 - Teşhis ve tedavi amaçlı klinik uygulamalar, ölü hayvan veya dokusu, mezbaha materyalleri, atık fetuslar ile yapılan prosedürler, süt sağma, dışkı veya altlık örneği toplama, kan alma, swap ile örnek alma vb. **kapsam dışı çalışmalarda kullanılan hayvan sayılarının girilmemesi,**
 - HADYEK’e ait deney ünitesinde yer almayan ancak Bakanlıktan alınan proje bazlı izin kapsamında **sahada gerçekleştirilen deneysel çalışmalarda kullanılan hayvanların da istatistiklere dahil edilmesi,**
 - O yıl içerisinde deneysel çalışma yapılmadı ise (deney ünitesinin çalışma izninde yer alan türler için) sayının 0 olarak girilmesi.